

Hollandiai Katolikus Magyar Egyházközségi Hírlevél

Megjelenik 3 x évente - December (2023/3)

Contactblad van de r.k. Hongaren in Nederland

*Minden kedves Olvasónknak áldott Karácsonyt és békés,
boldog új esztendőt kívánunk!*

*"A kis Jézus megszületett,
örvendjünk!"*

*Elküldötte ő egy fiát
Istenünk*

*Betlehemben fekszik rongyos
jászolban*

*Azért van oly fényesség
a városban.*

Visszatekintés

Augusztus 27-én emlékeztünk meg Szent István államalapító királyunkról. Az ökumenikus szentmisét és istentiszteletet Havas István atya és Sólyom Uzonka tiszteletes asszony tartotta a Heilige Familiekerk-ben, Hágában. A hivatalos rész után a megemlékezés folytatódott a magyar iskola épületében. A magyaros finomságok mellett egy kvízzel lepte meg a jelenlévőket Süge Róbert. A nagyon gondosan összeállított kérdések alapos fejtörsre készítették a résztvevőket. Nemcsak tájékozottságot, hanem gyorsaságot is követelt a versenyzőktől. A fej fej melletti küzdelem győztese végül is Havas István atya lett. Havas atya megígérte, hogy segíteni fog jövő évi fejtörő összeállításában. Azt is leszögezték, hogy történelem tanár nem vehet részt a játékban, csak, mint zsűritag. Összefoglalva, egy nagyon értékes délutánra tekinthetünk vissza. Óriási köszönet a szervezőknek!

Október 1-én Szócs Csaba atya látogatott meg minket Szászfenesről. A hágai Marlot templomban celebrált szentmisét. Az időjárás kedvezett nekünk, így az AGAPE-t a templomkertben tarthattuk meg. Ezúton is hálás köszönet Csaba atyának mindenért.

A novemberi szentmisét Mattheus van Dorp atya tartotta, Leo Elshout és Kacsur András ministráltak. Decemberben Igeliturgián vettünk részt, melyet Leo Elshout tartott, Kacsur András ministrált. Mindkét alkalommal kicsi, de lelkes csoport gyűlt össze. Mindenkinek köszönjük hozzájárulását ezekhez az összejövetelekhez.

December 10-én tartotta a Hágai Magyar Énekkar a 8. Adventi-karácsonyi koncertjét. A Heilige Familiekerk a mostoha időjárás ellenére várakozáson felül telt meg érdeklődőkkel. Az énekkar és az énekes- valamint hangszeres szólisták népi és klasszikus darabokkal varázsolták el a nagyérdeműt. Óriási köszönet érte! Külön hálával és elismeréssel tartozunk Kovács Katalin kórusvezetőnek odaadó, fáradhatatlan munkájáért!

Szócs Csaba atya szentmisét celebrál az Onbevlekt Hart van Maria templomban, Kacsur András, Leo Elshout es Kovács Botond ministrálnak.

Beszélgetés Gyöngy Ádámmal, az MKPK Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálatának irodavezetőjével

NÉZŐPONT – 2023. szeptember 25.

Szeptember 22–23-án negyedik alkalommal hívta össze a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) a világ különböző tájain élő magyar katolikus közösségeket. A budapesti D50 katolikus rendezvényközpontban tartott találkozót az MKPK alá tartozó Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat Irodája szervezte. Gyöngy Ádámmal, az iroda vezetőjével beszélgettünk munkájukról.

– Hogyan és mikor, milyen körülmények között kezdődtek ezek a találkozók?

– Az első találkozót még Cserháti Ferenc püspök atya hívta össze 2018-ban Esztergomba. Az irodánkat az ő kezdeményezésére hozta létre az MKPK. Egyik legelső feladatunk volt, hogy szervezzük egy konferenciát azon külföldi magyar katolikus szervezetek részvételével, melyeknél nem megoldott vagy súlyos nehézségekbe ütközik az állandó lelkipásztori jelenlét. Olyan közösségekről van szó, ahol nincsen pap, vagy ha van, akkor rendkívül sok helyen kell szolgálnia. A konferenciára azért volt szükség, hogy egyeztessünk velük, beszéljük meg, mit tehetünk az érdekükben. Ennek a rendezvénynek híre ment az egész magyar katolikus diaszpóra közösségeiben. Több helyről visszajelezték: szívesen bekapcsolódnának a további beszélgetésekbe, mert rendkívül hasznos volt a konferencia.

A következő évben már Budapesten találkoztunk, egy nagyobb konferencia keretében. A covidjárvány miatt két évig kénytelenek voltunk szünetet tartani, de azóta ismét megrendezzük ezt az éves találkozót, amely immár hagyománnyá vált; ez a mostani már a negyedik alkalom. Egyre többen és többen vagyunk, akik ismerjük egymást, jövőnk, ötletelünk, egyeztetünk, megosztjuk az örömeinket, ha vannak, a kudarcainkat is, hogy tudjunk azokból épülni, illetve kidolgozzuk a jövőre vonatkozó terveket.

– Mit takar az, hogy külföldi magyar katolikus közösségek?

– Ez a kifejezés a Kárpát-medencén kívüli magyar katolikus közösségekre vonatkozik. Ha azt mondjuk, diaszpóra, egyházi és világi értelemben is a Kárpát-medencén kívüli magyar területekre gondolunk. A mi irodánk tevékenységébe viszont beletartozik bizonyos mértékben a határon túli magyarság is. Vannak partnereink Erdélyben, Délvidéken, arra törekszünk, hogy a Magyarországon kívül élő magyar katolikus közösségekkel égtájtól és távolságtól függetlenül kapcsolatban legyünk.

Ám klasszikus értelemben katolikus diaszpórán Európa, Észak- és Dél-Amerika, Ausztrália magyar katolikus közösségeit értjük.

– Hány országból érkeztek erre a mostani konferenciára, és hány résztvevő?

– Európából, Észak- és Dél-Amerikából, Ausztráliából, összesen húsz országból több mint ötven fő vett részt a konferencián.

– Amikor azt mondja, hogy az iroda tevékenysége olyan területekre terjed ki, ahol nehézségekbe ütközik a lelkipásztori szolgálat, mire gondol konkrétan?

– Franciaország ilyen terület, ahol jelenleg nincsen állandó jelleggel ott szolgáló magyar lelkipásztor. Párizsban volt 2016-ig, azóta ott sincsen. Az ottani magyar katolikus közösséggel való kapcsolattartás pont abból áll, hogy igyekszünk havonta egy alkalommal innen, Magyarországról magyar atyát kiküldeni, hogy szentmisét mutasson be, beteget látogasson és szentséget szolgáltatasson ki.

Ugyanez igaz a skandináv országokra is. Egyik északi országban sincsen állandóan kint élő magyar katolikus pap. Innen küldünk a vasárnapi vagy szombat esti misére lelkipásztort, attól függően, hogy mikor kapnak helyet az ottani egyházmegyéktől. Említettem a németországi közösségeket is: Berlinben, Hamburgban egyáltalán nincs magyar pap, oda szoktunk küldeni. Frankfurtban van magyar lelkipásztor, aki részt is vesz a konferencián, csakúgy, mint a Münchenben szolgáló. Őket másféle módon tudjuk támogatni, például olyan programok megszervezésével, amelyek az ő közösségeik fennmaradását, bővülését segítik.

– Vannak-e adatok a külföldön élő magyar katolikus közösségek létszámáról?

– Azért nehéz pontos számokat mondani, mert a szentmiséken való részvételből tudunk következtetni, hogy hány magyar aktív katolikus él egy adott vidéken, de hétről hétre változik, kik tudnak elmenni a templomba. Függ ez az időjárástól, a körülményektől, az egészségi állapottól. Torontóban vagy az Egyesült

Államok északi részében akár 100–150 vagy még több hívő is elmegy a vasárnapi magyar szentmisére. Európában is vannak ilyen számok, de a legtöbb esetben 30–60 a misére rendszeresen járó hívők száma. Akik itt vannak a konferencián, azok egy-egy közösséget képviselnek, de vannak még a nem szervezeti formában létező közösségek is, melyekkel szintén kapcsolatban állunk.

– A konferencia második, zárónapjának reggelén beszélgetünk. Az első napon elhangzott előadásokból milyen tapasztalatokat szűrt le?

– Amikor egyeztettünk a mostani konferenciáról Mohos Gáborral, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspökkel, akkor célul tűztük ki, hogy mérjük fel a közösségek igényeit, hogy mi az, ami a mindennapokban a leginkább foglalkoztatja őket.

Számos helyről jött visszajelzés, és ezeket témák szerint tizenkét csoportba soroltuk. Ide tartoznak többek között a családokat ért kihívások, a közösségek jövője, illetve az idei esztendő kiemelkedő eseményei. Mindezeket figyelembe véve konferenciánk első előadása a családokat Európában ért kihívásokról szól.

Az előadó, Nagy Péter a Családtudományi Szövetség képviseletében volt köztünk, aki évek óta foglalkozik

ezzel a kérdéssel, kutatásokat végez a munkatársaival. Mint elmondta: Európában a posztmodern kor fő irányzatai az LMBTQ, a kereszténység, valamint az iszlám. Hogyan élnek ezek egymás mellett, milyen egymással a kapcsolatuk az egyik vagy másik irányzathoz tartozó közösségeknek, hogyan viszonyulnak Istenhez? Nagy Péter olyan következtetéseket vont le, amelyek nemcsak Európában, de Észak- vagy Dél-Amerikában, Ausztráliában is érvényesek lehetnek. Valós, a bőrünkön mindennap tapasztalható problémákat vetett fel. Rendkívül hasznos előadás volt, előremutató, hogyan viszonyulhatunk katolikusként az LMBTQ-hoz vagy az iszlámhoz (és fordítva). Németh Gábor, az MKPK irodaigazgatója a szinodális folyamatokról tartott előadást. Ez is sokunkat foglalkoztat, és az előadás vége továbbgondolkodásra alkalmas kérdezz-felelekbe ment át.

Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök és Pál Éva, aki önkéntesként volt jelen Lisszabonban, az ifjúsági találkozóról tartott előadást.

Ma, a konferencia második napján [ti. szeptember 23-án – a szerk.] Tóth Tamás, az MKPK titkára előadása után az Ars Sacra Fesztivál külföldi magyar programjairól hallhatunk beszámolót.

Szerző: Bodnár Dániel

Fotó: Lambert Attila

Magyar Kurír

Szent Mihály, Szent Gábrriel és Szent Rafael főangyalok

KULTÚRA – 2023. szeptember 29.

A Szentírásból név szerint ismert három főangyalt ünnepeljük szeptember 29-én. Egyikük neve Mihály (Mikaél), vagyis: „Ki olyan, mint az Isten?”; a másiké Gábrriel (Gábriél): „Isten embere”, „az Isten erősnek bizonyult”; a harmadiké Rafael (Rafaél): „Isten orvossága”.

Az angyalok életéről nincsenek az emberekéhez hasonló életrajzi adatok. Történetük a teremtéssel kezdődött. Kegyelembe öltöztek, és próbára lett téve hűségük. Szabad akaratuk lehetővé tette a jók számára a hűséget, a lázadóknak pedig a bukást. A hűségesek jutalma örök boldogság, a bukkottak számára a büntetés az örök kárhozat lett.

Szent Mihály

Mind a zsidó, mind a keresztény hagyományban a legnagyobb az angyalok közül. A lázadó angyalok elleni harc vezére volt az égben, mely harc során a bukkott angyalok letaszítottak a mennyből (Jel 12,7–9). Mihály az ószövetségi választott nép védőangyala lett, és Isten újszövetségi népe védelmezőjeként is tiszteljük.

Mózes testét halála után angyalok temették el

Oggiono: A három arkangyal

ismeretlen helyre (MTörv 34,5–7), nehogy a zsidók bálványként tisztelhessek. Mihály főangyal volt az, aki viaskodott a sátánnal, védve Mózes testét (Júd 1,4–10). Ő az az angyal is, aki Dánielnek megviszi a hírt a szabadulásról és az óvásról (Dán 10,21–11,1; Dán 12,1–4).

492-ben megjelent Dél-Itáliában, Apuliában. Gargano hegyén kegytemplomot építettek a tiszteletére. Nagy Szent Gergely pápának Hadrianus császár

mauzóleuma felett jelent meg a bűnbánati körmenet közben 590-ben, jelezve a nagy pestisjárvány végét. Ennek emlékét őrzi az Angyalvár tetején látható szobra.

Beccafumi: Szent Mihály megjelenik az Angyalvár tetején

Szintén híres búcsújáróhely a normandiai Mont-Saint-Michel. A legenda szerint az arkangyal 708-ban Avranches püspökének álmában háromszor megjelent, és kérte, hogy építsen tiszteletére egy óceáni sziklaszigeten kápolnát.

Szeptember 29. a római Szent Mihály-bazilika fölszentelésének emléknapja. Ez a nap vált Nyugaton Szent Mihály ünnepévé.

Mihály képét hadseregek hímezték zászlaikra (például 955-ben a magyarok ellen Lech mezején hadba szállók), és az egyház is segítségül hívja a főangyalt a gonosz elleni küzdelemben.

Szent Mihály arkangyal, védelmezz minket a küzdelemben; a sátán gonosz kísértései ellen légy oltalmunk! Esedezve kérjük: „Parancsoljon neki az Isten!” Te pedig mennyei seregek vezére, a sátánt és a többi gonosz szellemet, akik a lelkek vesztére körüljárnak a világban, Isten erejével taszítsd vissza a kárhozat helyére! Ámen.

(XIII. Leó pápa imája)

A főangyalt fiatal férfiként ábrázolják, általában szárnyakkal, fején diadém vagy sisak, ruházata tunika, páncél, köpeny, kezében kardot, mérleget tart, lábával eltapossa a gonoszt.

Szent Mihály a világ végén harcolni fog minden hívő lélekért, hogy kiragadja őket a sátán hatalmából. A haldoklókat is az ő oltalmára bízják. Mihály teszi mérlegre az ember jócselekedeteit és gonoszságait. Eszerint ítélt majd az Úr üdvösségre vagy örök kárhozatra. A magyar néphagyomány szerint a halottakat a „Szent Mihály lován” (fából készült halottszállító saroglya) viszik a sírhoz.

A főangyal szobra a vonyarcvashegyi Szent Mihály-kápolna oltárán

Mihály vezeti tehát a halottak lelkét a mennyekbe, az égi dicsőségbe. „Ő tisztí az – olvasható az Érdy-kódexben –, hogy mikoron ez világi emberek kimúlnak, mindennek megméri jó és gonosz téteményét az isteni igazságnak mértékében. Az jókat viszi Istennek eleiben, félbe valókat purgatóriumba, a gonoszokat az erek tűzre, kinek kezdeti akkoron vagyon, de vége soha nincsen... Minden lelköt ő véssen ki testéből halálának idején...”

Szent István magának és királyi házának örök üdvösségére Mihálynak szentelte a veszprémi székesegyházat (1009). A főangyal a patrónusa a váci és az erdélyi, valamint társpatrónusa az egri egyházmegyének is. Gyulafehérvár székesegyházának titulusa legrégebb Mihály-dedikációink közé tartozik. A választást a keleti egyház közelsége, esetleg jelenléte, másfelől pedig Erdély akkori gyepűjellege, fenyegetett határhelyzete is magyarázza.

A vonyarcvashegyi Szent Mihály-kápolna hazánk egyetlen halászkápolnája. A domb, melyen áll, valamikor a Balaton szigete volt. A kápolnát, mely a 17. században már állt, a hagyomány szerint negyven, a jeges Balatonból megmenekült halász építette újjá 1729-ben. Ugyancsak a 18. században remetek élhettek a kápolna körül.

* * *

Szent Gáriel

A Szentírás szavai szerint az Úr előtt álló hét főangyal egyike (Tób 12,15; Lk 1,19). Szerepüket hasonlítják a hétágú gyertyatartóhoz: Isten világosságát terjesztik a történelem szentélyében. Jelképezik a Szentlélek hét ajándékát vagy a hét szentséget is.

Gáriel vitte hírül a hívatottaknak Isten terveit. Dánielnek megjelent a fogság idején, s megmutatta neki az üdvtörténet fejlődését, a nagy birodalmak harcait és pusztulását, Izrael szabadulását és a Messiás eljövendő országát; megmagyarázta látomásai értelmét (Dán 8,16–26; Dán 9,21–27).

Zakariásnak megjelenve a jeruzsálemi templomban hírül adta Keresztelő Szent János születését és a megváltás elérkeztét (Lk 1,11–20). Magáról ekkor mondta: „Én Gáriel vagyok, s az Úr színe előtt állok.”

Názáretben Mária számára a megtestesülés hírét vitte Gáriel angyal. Szavait idézzük minden Üdvözlégy imádságban (Lk 1,26–45).

Ünnepe a II. vatikáni zsinatig március 24-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony vigíliáján volt. A három főangyal ünnepét a zsinat helyezte egy napra.

* * *

Szent Rafael

Egyike a hét angyalnak. Ő az, „aki mindig kész arra, hogy az Úr színe elé lépjen”. A Bibliában csak Tóbiás könyvében szerepel, az ifjú Tóbiás kísérőjeként (Tób 12,15).

Nehéz helyzetekben segít, gyógyít, ártalmatlanná teszi

Fra Angelico: Szent Gáriel angyal

a démont. Az utasok, a zarándokok és a földi zarándokútját járó egyház védelmezője.

A II. vatikáni zsinat előtt október 24-én emlékeztek meg róla.

Istenünk, te csodálatos bölcsességgel elrendezed az angyalok és az emberek szolgálatát. Engedd, hogy angyalaid, akik a mennyben folytonosan szolgálnak neked, itt a földön szüntelenül oltalmazzák életünket. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Amen.

Gozzoli: Rafael és Tóbiás

Szent Mihály napja a gazdasági év nevezetes őszi fordulója. Ekkor hajtották be a Szent Györgykor kieresztett jószágot a legelőkről. A pásztorok elszármoltatásának és szegődtesésének időpontja volt a nap, multságokat, bálokat rendeztek. Országszerte emlékeztetésekre voltak a Szent Mihály-napi vásárok is. Szent Mihálykor kezdődött a kifestés, a lakodalmazás őszi, Katalin-napjával záruló időszaka. Az Ormánságban a nap táján mutatkozó derűs, nap-sütéses időszakot „Szent Mihály nyarának” nevezték.

Forrás

Magyar katolikus lexikon

Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium II.

Magyar Kurír

MAGYAROK NAGYASSZONYA

Október 8.

Röviddel II. János Pál pápa második lengyelországi zarándokútja előtt az egyik budapesti buszmegállóban középkorú házaspárral találkoztam, térkép volt a kezükben, s meglehetősen tanácstalanul tanulmányozták... Kérdésekre, segíthetek-e valamiben, idegenszerű kiejtéssel beszélt német nyelven adták elő tájékoztató nehézségüket. Miután elmagyaráztam nekik a helyes útírányt, a busz indulásáig maradó néhány percben beszélgetés alakult ki köztünk. Kiderült, hogy lengyelek és sietnek haza, mert lakóhelyükön, Poznanban akarnak lenni, mire a pápa odalátogat... Szóba került Czestochowa is, és egyszerre csak nekem szegezték a kérdést: -- Hol van a magyarok nemzeti kegyhelye?

Zavarban voltam, de végül is kénytelen voltam megmondani, hogy hazánkban vannak Mária-kegyhelyek minden egyházmegyében, de egy országos jellegű „sanktuarium narodowe” (nemzeti kegyhely) nincs. El lehet gondolkozni azon, miért van ez így... Bizonyára szerepet játszik benne a török hódoltság kora, amikor az egyházi szervezet és közigazgatás éppen az ország központi részén ment tönkre. Ezt a hiányt ellensúlyozza az a tisztelet, amellyel mindenkor és hely katolikus magyarja hódol Szűz Mária mint Nagyasszonya előtt. Kevesen gondolnak talán arra, hogy az „asszony”, s így a „nagyasszony” szó nyelvünknek még pogány kori rétegeből való... A magyar nyelvbe az alán „achszin” szó kerülhetett át a 8. század táján, amikor szorosabb kapcsolatok lehettek az előmagyar törzsek és az alánok között. Az ő nyelvükben a jelentése ez volt: úrnő, fejedelemasszony. A Halotti Beszédben még így olvassuk: „vimagguc szen achscin mariat”. Később elhomályosult „fejedelmi” jelentése, s nyilván ezért adhatták hozzá a fokozó „nagy” jelzőt... (A m. nyelv történeti szótára. I. k. Bp., 1967. 189. lap).

Mennyei fejedelemnének tisztelheték tehát Máriát az első Krisztus hitére tért magyarok, és megerősítette őket e hívő tiszteletükben Szent István király, amikor elmerülve a gondban, hogy kire maradjon halála után az ország, a nép s az egyház vezetése, istápolása, Szűz Mária oltalmába ajánlotta önmagát és királyságát. E természetfeletti kapcsolatot Mária és hazánk népe között a Szent István halálát követő belvillongások sem tudták elhomályosítani, és Szent László, a lovagkirály uralkodása idején új virágzásba borult. Tatárral, törökkel szemben egyaránt Jézus és Mária nevét kiáltva védte életét, hitét és övét a középkor magyarja, mikor pedig az 1683. szeptember 12-i, a Bécs melletti Kahlenbergben lezajlott csatában visszaszorították a török szultán seregeit, megkezdődhetett a magyarországi török uralom fölszámolása. 1693-ban I. Lipót király a török alóli fölszabadulás emlékére, hálája jeléül megismételte az ország Szent István-i följajlását a Nagyasszonynak. Az egyházi élet újjászervezésében ismét nagy szerepet játszott a „mindörökké áldott Nagyasszonyunk”.

XIII. Leó pápa 1896-ban, a magyar millennium alkalmával az akkori esztergomi prímásérsek, Vaszary Kolos bíboros kérésére, mint külön ünnepet engedélyezte Magyarország részére Nagyasszonyunk ünnepét. Eleinte október 2. vasárnapján ünnepelték. X. Szent Pius pápa tette át október 8-ra. A II. Vatikáni zsinat után áthelyezte a Magyar Püspöki Kar szeptember 12-re, de 1984-től ismét október 8-án üljük. Mi magyarok elsőként, de nem egyedül tiszteljük Nagyasszonyunknak, azaz nemzeti Patrónánknak a Boldogságos Szűz Máriát. Hogy csak néhány más országot említsünk: Bajorországban 1620-ban, a fehérhegyi csata után kezdték nemzeti Patrónaként tisztelni Máriát, s 1916-tól ünneplik. Franciaországot XIII. Lajos király ajánlotta Máriának 1638-ban, és Nagyboldogasszony napján emlékeznek rá. Ausztriát III. Ferdinánd ajánlotta föl Máriának, 1647-ben; ők

december 8-án ünneplik. Lengyelország Királynőjévé János Kázmér király nyilvánította a Szűzanyát 1656-ban. 1754-ben a Mexikói Alkirályságot, 1821-ben Mexikót, 1910-ben egész Latin-Amerikát a Szűzanya oltalma alá helyezték. XIII. Leó adta jóváhagyását ahhoz, hogy a Szűzanyát Katalónia és Dél-Ázsia Patrónájaként tiszteljék, valamint, hogy az angol püspökök 1893-ban följánlják Angliát, melyet attól fogva Mária hozományának tartanak.

Legismertebb Mária-énekünk e szavakkal kezdődik: „Boldogasszony Anyánk, régi nagy Pátrónánk!” A boldog jelző nemcsak a latin „beata” egyszerű fordítása... Már a 13. században jelentése volt e szónak a gazdag; a múlt század végén pedig az áldott, a terhes állapot jelzésére is használták. Ma nem a csatatereken dől el a magyarság jövője, hanem a szülészeti osztályokon! És azokban az otthonokban, családokban épül tovább, ahol a szülők a mindennapi kenyér mellé hitük, reményük és szeretetük bőségéből, gaz-

dag, egyre megújuló tartalmából tudnak és akarnak adni gyermekeiknek.

„Áldott Nagyasszonyunk!... Vedd pártfogásodba a magyar apákat, hogy keményen állják a nehéz idők küzdelmeit, és állhatatosan viseljék az élet terheit. Oltalmazd és erősítsd meg hivatásuk szeretetében a magyar anyákat, hogy gyermekeikben hűséges és igaz polgárokat neveljenek az Anyaszentegyháznak és drága magyar hazánknak. Terjeszd ki anyai oltalmadat hazánk ifjúságára, hogy beváltsák azt a szép reményt, amellyel minden magyar szem feléjük tekint”. (Hozsanna, Bp., 1981. 72.)

Istenünk, ki a Szeplőtelen Szűz Mária közbenjárására nemzetünket számtalan jótétéménnyel halmozta el, engedd kegyesen, hogy akit Szent István királyunk példája szerint Nagyasszonyunknak tisztelünk a földön, annak örök társaságában örvendhessünk a mennyben!

<https://archiv.katolikus.hu/szentek/1008.html>

Útravaló – 2023. november 1., mindenszentek

NÉZŐPONT – 2023. november 1.

Napról napra közreadjuk a napi olvasmányokhoz, illetve az adott nap szentjéhez kapcsolódó gondolatokat az Adoremus liturgikus kiadványból. Novemberben Sári-Szabó Kelemen OSB győri perjel ad útravalót.

Mindenszentek főünnep van. Azokra a testvéreinkre emlékezünk, akik a szentség útján jártak itt a földön, akár ismertén, akár ismeretlenül. Örömmel nézünk a mai: nagy öröm látni, hogy van lehetőség itt a földön arra, hogy Istennek szentelt legyen az életünk, van lehetőség arra, hogy Isten egészen közel kerüljön hozzánk, és egészen átadjuk magunkat neki. Nekünk szegezi ez a nap a kérdést: mi hogyan teljesítjük a szentségre szóló meghívásunkat? Próbálunk-e a mindennapokban Isten parancsai szerint élni, akarjuk-e, hogy Isten legyen az életünk Ura? Igazi bencés ünnep ez a két nap. Mindenszentek ünnepé végeztével a clunyi bencések imádkoztak az összes megholtakért, a tisztítótűzben szenvedő lelkekért. Mindenszentek ünnepé a megdicsőült Egyház ünnepé, halottak napja pedig a szenvedő Egyházé. A földön még küzdő Egyház megemlékezik mindenkiről: talán nincs is egyetemesebb ünnep Egyházunknak. Nincs is katolikusabb ünnep a mainál! Most igazán összeér az ég és a föld a liturgiában és a gondolatainkban is, mert ezen a két napon kedves szentjeink és kedves halottaink még jobban Isten országára irányítják a figyelmünket. Mi a titka a szentek életének? Mitől lesz szent egy szent? Divatos fogalom lett manapság az élethosszig tartó tanulás. Azt hiszem, Egyházunk ezt már régen kitalálta és

gyakorolta, megmutatta a szentek életében. A szentek az újrakezdés nagy példái. Nem unnak bele, hogy életük végéig neveljék magukat, tanulják az Istennek adott életet. Ők mindig megtalálták, hogyan tehetnek tanúságot Isten szeretetéről. Pedig ők is olyan gyarló emberek, mint mi, de vállalják, alázatosan elfogadják ezt, és nem lemondóan, mint mi tesszük legtöbbször: én már csak ilyen vagyok. Ők feladatot látnak ebben a gyarlóságban. Mert felismerik, hogy Isten többre, jobbra hív bennünket, mint hogy lemondóan, beletörődve éljünk. Isten arra hív meg bennünket, hogy felülemelkedjünk önmagunkon, emberi gyarlóságainkon, és valami nagynak, szépnek legyünk a részesei. Emberségünk csak Krisztussal bontakozik ki igazán. Krisztus követésében ismerjük meg igazán a teljes világot, aminek Isten világa is része. Isten nagyszerű világa a lélek világa, a boldogságok világa. Krisztus boldogságai megmutatják, mennyire nagy távlataink vannak. Távlatunk a mennyek országa, ahol irgalom és vigasztalás, igazság és szentség van, s ez lesz végül a földön is. Korunk nagy szentjeiről sokan elmondják, akik találkoztak velük, hogy mindenki megérezte az igazi énjét: a bűneit, a gyarlóságait, de a jót is. Teréz anyáról mondta valaki: „Beléd látott, és azonnal tudta, hogy ki vagy. Az Anya egészen közel hozott saját magamhoz. Csak egy igazi szent tud visszaadni téged saját magadnak.” Isten éppen ezt akarja tenni velünk: visszaadni az életünket, a tiszta, szent, ártatlan életünket, ami Isten kép-mása. A szentség a mi sorsunk is, ezért is ünnepeljük a szenteket, mert nekik már sikerült, minket pedig támogatnak, hogy mi se adjuk alább.

Magyar Kurír

Névnepok, szentek – Szent Borbála

KULTÚRA – 2023. december 4.

A középkor egyik legismertebb szentje és vértanúja Nikomédiában élt a 4. században. Borbála szűz és vértanú a tizennégy segítőszent egyike – rá emlékezünk december 4-én.

Borbála legendáját az Érdy-kódex rögzítette. Neve a pogány jelentésű Barbarus név nőnemű változata. Nemzetközileg a Szent Barbara névalak ismert, az ortodox kereszténységben Barbara nagyvértanúként tisztelik.

Robert Campin: Szent Barbara a toronyban

akarta ölni lányát, aki a pusztába menekült előle, de két pásztor visszahurcolta. A pogány férfi apához méltatlan kegyetlenséggel megkínóztatta Borbálát, majd elküldte a császárhoz, hogy ítélje halálra. Maximianus felszólította a szűzet, hogy mutasson be áldozatot a pogány isteneknek, s amikor a lány megtagadta ezt, megkínóztatta és börtönbe vettette.

Giovanni Antonio Boltraffio: Szent Borbála
A fogságban Jézus megjelent a szenvedőnek, mennyei

Előkelő pogány édesapja, Dioscuros, féltve szép leányát a keresztény vallástól, gyakorta egy magányos toronyba záratta. Borbála e fogságban hírt kapott az alexandriai bölcstről, Órigenészről, és levélben arra kérte, hogy ismertesse meg Krisztus tanításával. Órigenész elküldte hozzá Bálint nevű papját, aki titokban megkeresztelte. Apja, hogy kedvében járjon leányának, fürdőházat építtetett neki, Borbála azonban az ott álló bálvány szobrát összetörte, és a falba egy harmadik ablakot is vágott, hogy a Szentháromságra emlékeztesse. A féktelen haragra

gerjedő Dioscuros meg

vőlegényként vigasztalva, erősítve – s a lány testéről eltűntek a kínzások nyomai. Másnap a császár ezt a pogány istenek segítéségének tulajdonította, s amikor feltevése ellen Borbála tiltakozott, égő fáklyát dobott az arcába, majd meztelenül kergette végig a város utcáin. Imádságára Isten angyala ruhával borította be az ártatlan szűz testét. Maximianus dühe emiatt csak fokozódott, halálra ítélte; a lány apja maga hajtotta végre az ítéletet (†306). Büntetésül, amikor hazafelé tartott, villám sújtotta halálra, elemészte testét. Borbálát a keresztény Valentinus temette el a vele együtt lefejezett Juliannával. Sírja csodák színhelye lett.

*

Borbála a jó halál, a bányászok, kohászok, tűzerek, tűzszerészek, ágyú- és harangöntők, a várak, erődök védőszentje, akit palmaággal, toronnyal, kehellyel, könyvvel szoktak megörökíteni. A középkori városok puszkaporos tornyát gyakran nevezték el Szent Borbáláról, hogy a szent segítsen megóvni a veszélyes anyagot a felrobbanástól.

A 7. századtól tisztelete egyre jobban elterjedt. Ünnepe, a legendája történeti alapját övező kérdőjelek miatt, 1969-ben kivették a hivatalos katolikus naptárból, ám kultusza nem szűnt meg.

Az ünnep legfontosabb népi hagyománya, a Borbála-ág vágása Borbála szenvedésére utal. A lányok e napon cseresznye- vagy orgonaágot törnek, vízbe helyezik, s ha kiszökdül, azt sejtethetik, hogy hamarosan férjhez mennek. A zöld ág az élet jelképe, ősi szimbólum; ám vallásos tartalma is van: az ártatlanság, a szüzesség, a kegyelmi állapot jelképe.

Borbála-nap termésjósoló nap: a gyümölcsfákról lemetszett ágot melegbe helyezték, s ha az karácsonyra zöldellni kezdett, jó termést jósolt a következő évre.

Fotó: Magyar Nemzeti Galéria
Magyar Kurír

Szent Borbála szobra Pécsen (Trischler Ferenc alkotása)

COLOFON

Adományokat szívesen fogadunk az IBAN: NL46 RABO 0360 2028 10, számlára, t.n.v.: Vereniging RK Hongaren
Ezen szám összeállításán közreműködött Csanády Ágnes, Dencz Zsuzsa és Leo Elshout.
Szerkesztő: Tápai Katalin, formai szerkesztő: Frits van Gaans.

Vereniging ter bevordering van het geestelijke leven van de r.k. Hongaren in Nederland. KvK's Hertogenbosch

Correspondentieadres: hagai.magyar.katolikusok@gmail.com
Website: www.hollandiaimagyarkatolikusok.net
Címlap: A kis Jézus születése (1)- ölomüveg hatású karácsonyi ablakmatrica www.dekoraciowebaruhaz.hu

Ferenc pápa: A betlehem előtt gondoljunk a Szentföld tragédiájára

2023. december 11.

Ferenc pápa december 9-én, szombaton délelőtt fogadta a betlehemet ajándékozó Rieti városa és a karácsonyfát adományozó piemontbeli Macra település küldöttségét, hogy megköszönje nekik felajánlásukat, melyet százezrek keresnek majd fel az eljövendő hetekben a vatikáni Szent Péter téren.

A Szent Péter téren felállított betlehem nyolcszáz év elteltével idézi fel az 1223-as év karácsonyi hangulatát, amikor Szent Ferenc éppen a Rieti-völgyben időzött. Elevenen megőrizte szentföldi útjának emlékét, hiszen Greccio barlangjai a betlehemi tájra emlékeztették. Ezért is akarta, hogy a karácsonyi jelenetet épp abban a kis faluban jelenítsék meg, ahová sok szerzetestestvére érkezett, és számosan jöttek a környékbeli falvakból, hogy élő betlehemet alkossanak. Így született meg a betlehemállítás hagyománya, ahogy azt mi ma ismerjük. Idén tehát a Szent Péter térről Greccio jut eszünkbe, ami viszont Betlehemre utal. Jézust, a szegény emberré lett Istent szemlélve a Szentföld lakóinak mai drámájára is gondolunk, akikhez – főként a gyerekekhez és a szüleikhez – közel érezzük magunkat – szólta a pápa méltatása.

A betlehemi jászol felidézi bennünk az egykori történetet, és vágyakozva gondolunk csendre és imára: a csendre, hogy meghalljuk, mit is mond a Gyermeke a jászol „katedrójából”, és az imára, amivel kifejezzük a

hálás rácsodálkozást, gyengédséget, netán könnyeket, amiket a születés jelenete kelt bennünk. Mindebben Mária példáját követjük, aki egyetlen szót sem szól, csak csendben elmélkedik és imádkozik. A betlehem mellett áll a karácsonyfa, melynek fényei a ma esti ünnepség során felragyognak. A havasi gyopárt síkságon természetették, hogy óvják a magas hegyekben termőket. A közös otthonunkról való gondoskodás jele ez, melynek apró gesztusai elengedhetetlenek az ökológiai megtéréshez – hangsúlyozta a pápa, majd köszönetet mondott a két küldöttség tagjainak, valamint a Vatikáni Kormányzóság munkatársainak, akik kreatívan és elkötelezetten vettek részt a szép szokás megvalósításában.

Forrás: Vatikáni Rádió

Fotó: Vatican News

Magyar Kurír

Ferenc pápa október 26-án Jonás J. Maxim sztudita szerzetest, az unyivi lavra igumenjét eperjesi érsek-metropolitává nevezte ki. Az új érsek beiktatásáig Peter Rusnák apostoli kormányzó vezeti a főegyházmegyét.

Jonás Jozef Maxim 1974. november 21-én született Lőcsén. Érettségi után teológiát kezdett tanulni Eperjesen, majd 1994-ben belépett az eperjesi szemináriumba. 1998-ban teológiai diplomát szerzett, majd a Pápai Keleti Intézetben folytatta tanulmányait, ahol 2000-ben licenciát, 2017-ben doktorátust szerzett keleti egyházi tudományokból. 1998-ban szentelték pappá Eperjesen. 2001-2004 között az eperjesi szeminárium spirituálisja. 2002-2004-ig az Eperjesi Egyetem Görögkatolikus Teológia Szakának tanára. 2004-ben az ukrainai Unyiv sztudita lavrájába ment, ahol 2008. május 22-én tett szerzetesi örökfogadalmat. 2011-2020-ig a lviv-i monostor igumenje, 2020-tól az unyivi lavra igumenje. A szlovák mellett beszél ukránul, oroszul, olaszul, angolul és franciául. „Hálával és alázattal fogadom el ezt a megbízatást, mely Ferenc pápának a szlovákiai görögkatolikusok iránti szeretetének jele. Köszönöm Peter Rusnák püs-

pök atyának, hogy a sede vacante időszakban vezette a főegyházmegyét, és minden papnak, szolgálattevőnek, hívőnek, aki munkájával és imáival segítette őt. Köszönetet mondok Cyril Vasil' és Milan Lach püspök atyáknak, a nyugalmazott püspököknek, a kassai, pozsonyi és eperjesi egyházmegyék híveinek hitükért, segítségükért. Kérek mindenkit, hogy imádkozzon értem!

Elhagyom a szerzetesi közösséget Ukrajnában, és visszatérek hazámba, hogy folytathassam azt a munkát, amit elődeim elkezdtek. Úgy érzem magam, mint egy apa, aki sokéves külföldi munka után hazatér szereteteihez, hogy együtt örüljön sikereiknek, vigaszt nyújtson nekik bánatukban, és a Szentlélek szavát meghallva társuk legyen az Istenkeresésben. Kinevezésem váratlanul ért, igumeni teendőim között. Az utódom kiválasztása és a feladatok átadása némi időbe fog telni, addig is áldásomat küldöm rátok a háború sújtotta Ukrajnából. Imádkozzatok értem és az ukrán népért!”

Az eperjesi apostoli kormányzó, Peter Rusnák közleményben adott hálát az új metropolita kinevezéséért.

„Köszönöm Ferenc pápának, hogy véget ért a várakozás, és Jonás Jozef Maxim személyében újra van érsek-metropolitánk, akivel újult erővel folytatjuk utunkat az Úr felé. Szívből gratulálok neki, és Isten bőséges áldását kérem munkájára, hogy sajátjogú metropolitai egyházunkat bölcsen, szeretettel, igazságosan és Isten kegyelmével vezesse. Szeretettel köszöntöm őt a püspökök között, és várom, hogy együtt dolgozhassunk. Személyében valóban jó pástort kaptunk az Úrtól, ezért kérek mindenkit, hogy örüljön és legyen hálás a kinevezéséért, egyben imádkozzon érte.”

A szlovák görögkatolikus egyház szervezete 2008-ban vált teljessé, amikor XVI. Benedek pápa létrehozta a pozsonyi egyházmegyét, a kassai exarchátust egyházmegyei rangra, az eperjesi egyházmegyét főegyházmegyei rangra emelte, egyúttal megalapította a sajátjogú metropolitai egyházat, melyet 2022. április 25-éig Ján Babják érsek-metropolita vezetett. Fülöp metropolita instagramján üdvözölte az új egyházfőt.

Fordította: Király András

Pápai kitüntetések adtak át a magyarországi pápalátogatás szervezőinek

HAZAI – 2023. december 5.

Michael W. Banach érsek, Magyarország apostoli nunciusa adott át pápai kitüntetések azoknak, akik Ferenc pápa áprilisi magyarországi apostoli útjának sikeres szervezésében és lebonyolításában részt vettek. Az eseményre Budapesten, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) székházában került sor december 5-én.

Az eseményen jelen volt Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek; Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke, a püspöki konferencia tagjai, valamint Tóth Tamás, az MKPK titkára. Michael W. Banach érsek, magyarországi apostoli nuncius előljáróban elmondta, Ferenc pápa áprilisi apostoli látogatása nemcsak egy történelmi esemény volt, hatása mind a mai napig él a szívünkben. A Szentatya hálás mindazoknak, akik a látogatás szervezésében részt vettek.

Közülük azokat, akik szakterületükön kiemelkedőt nyújtottak, kitüntetésben is részesíti.

Ernyey Áron a Szent Szilveszter Rend lovagkeresztjét vehette át. Ezt a kitüntetést Szent X. Piusz pápa alapította 1905-ben. Ennek a rendnek a lovagjai azok a világiak lehetnek, akik az Egyház érdekében végeztek kiemelkedő szolgálatot.

A Benemerenti érdemérmét az arra érdemesek (benemerenti) elismerésére először VII. Piusz pápa adományozta a 19. század elején. Ezt az elismerést azoknak adományozzák, akik a római pápa szolgálá-

latában szereztek érdemeket. Ezt a kitüntetést kapta meg Sebő Balázs, Zalányi-Zolnay Eszter, Fritzné Tőkés Éva és Fecske Orsolya SSS.

Sebő Balázs, az MKPK Titkársága Sajtóosztályának vezetője volt a pápalátogatás egyházi sajtófelelőse.

„Ahhoz, hogy az Egyház üzenete sok emberhez eljusson, szükség van a tömegkommunikációs eszközökre. A média képviselőivel tartott kapcsolat a pápalátogatás esetében is különösen fontos volt” – emelte ki a nuncius.

Az emberek befogadása kiemelt feladat, ám nagyon sok odafigyelést igényel. Senki sem szeret szomorú arcot látni maga körül, a mosoly, a kedves fogadtatás minden érkező számára fontos. A pápalátogatás esetében is igaz volt ez, ráadásul nagyon sok magas rangú személy megfelelő fogadásáról kellett gondoskodni – hangsúlyozta Michael W. Banach nuncius. Ehhez nagy szervezőképességre volt szükség. Zalányi-Zolnay Eszter, az MKPK protokollirodájának vezetője ebben vállalt nagy szerepet.

Persze nem mindenki áll az előtérben, ott vannak azok a segítők, akik a háttérből végzik áldozatos munkájukat. A kulisszák mögött tevékenykedők szolgálatát is el kell ismerni, hiszen rájuk is nagy szükség van. Fritzné Tőkés Éva, az MKPK korábbi vezető munkatársa, aki a pápalátogatás során asszisztensi feladatokat látott el, nemcsak a Szentatya apostoli látogatása során végzett munkájáért, hanem több évtizedes, az Egyház érdekében vállalt szolgálatáért is kapta ezt az elismerést.

A Katolikus Egyház egyik vonzereje az a szépség, melyet fel tud mutatni az emberek számára. Ez látszik az építészetben, az üvegablakokban, az ikonfestészetben, hiszen ezek a művek Isten szépségét jelenítik meg. De vonatkozik ez a liturgikus ruhákra is – mutatott rá a nuncius. Fecske Orsolya festőművész, a Szociális Testvérek Társaságának tagja a pápalátogatás liturgikus ruháit tervezte, a kitüntetést ezért a tevékenységéért vehette át.

Egy olyan nagy esemény megvalósításához, mint a pápalátogatás, nagy türelemre és odaadásra van szükség. Sok olyan részletkérdés van, melyekre válaszokat kell találni. Ehhez a munkához egy lovag szellemiségére van szükség

– mondta Michael W. Banach érsek, magyarországi apostoli nuncius.

Ernyey Áron, a Szent István-bazilika gondnokságvezetője, aki egyházi részről a pápalátogatás programigazgatója volt, és aki a budapesti 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus rendezvényirodája vezetőjeként is tevékenykedett, nagy szerepet vállalt ezen egyházi események sikeres lebonyolításban. Szolgálatát a Szent Szilveszter Rend lovagkeresztjével ismerte el Ferenc pápa.

Michael W. Banach érsek, magyarországi apostoli nuncius a kitüntetések átadása után azt is kiemelte, hogy bár ezek az elismerések egyes személyeknek szólnak, általuk azoknak a munkáját is meg szeretnék köszönni, akik szolgálattal bármilyen módon segítettek Ferenc pápa magyarországi apostoli látogatásának szervezését.

Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke a kitüntetettek munkáját megköszönve azt emelte ki, hogy mindazok, akiket felkérték a pápalátogatás szervezési munkálatainak elvégzésére, azonnal igent mondtak.

Fotó: Lambert Attila
Baranyai Béla/Magyar Kurír

Isten kegyelmével élve és szolgálva – Ünnepi interjú Ternyák Csaba érsekkel

NÉZŐPONT – 2023. december 3.

Ha a gondviselő Isten munkatársainak szegődünk, és ha engedjük a Léleknek, hogy szabadon fújjon, akkor még ha nem keressük is, mindig élénk tárnak olyan utak, amelyeken egymást segítve, közösségben úgy tudunk előrelépni, hogy abban a Jóistennek is kedve telik – vallja Ternyák Csaba egri érsek. A főpásztorral hetvenedik születésnapja alkalmából beszélgettünk, melyet december 4-én ünnepel.

– Érsek atya, ha visszatekint az élete legelejére, a szülőhelyére, Fertőszentmiklóstra, édesanyjára, édesapjára, milyen örökséget hoz otthonról?

– A családból a leggazdagabb örökségem, ami meghatározza az életemet, a hit, mind természetes, mind természetfölötti értelemben. Szüleim munkásemberek voltak, édesapám kemény fizikai munkát végzett. Emlékeimben élénken élnek az esti közös imádságok, köztük néhány olyan népi imádság, amelyeket édesanyám a nagyanyjától tanult. Rá is csodálkoztam Erdélyi Zsuzsanna népi vallásossághoz kapcsolódó gyűjteményében egy-egy imádságra, amit otthonról ismerek és a szívemben őrzök. A család amikor csak tehetett, együtt járt templomba. Szüleim őszinte, meggyőződéses vallásossága mélyen hatott rám. Édesapám kétkezi munkája révén is a becsületesség mintaképe számomra. Sokszor akarták simlisségre,

könnyebben és kényelmesebben élhető életre csábítani, amiben nem kell teljes odaadással végezni a feladatát, de ő mindenkor becsületes maradt. Egyenes ember volt.

Édesanyám szerint munkabírását és tartását is örökölttem. Hálás vagyok a családomért. Szülőhelyemhez, Fertőszentmiklóshoz kötődik még első papi ideálom, Cseh Sándor plébános. Apor Vilmos közvetlen munkatársa, önfeláldozásának tanúja volt. Tőle hallottam először Győr szent életű püspökéről. Mint jó lelkipásztor erősen hatott rám, jó példájának is tulajdonítom a szívembe később kapott ajándékot, a papi hivatást.

– Gimnáziumi tanulmányait a győri bencéseknel végezte, 1972-ben érettségizett. Hogyan emlékezik vissza a diákéveire?

– Először a tanárim jutnak eszembe. Igazi egyéniségek voltak. A teljesség igénye nélkül említhetem Jáki Teodózt, Jávor Fidél atyát... De akinek a legtöbbet köszönhattük, az a fiatal Korzenszky Richárd volt, ő lett a prefektusunk. Figyelt ránk, szeretett, tanított minket. Igazi közösségé formált bennünket. Figyelme még arra is kiterjedt, hogy megszerettette velünk a fényképezést, és a vakon, tíz ujjal gépelést is ő mutatta meg nekünk először. Nagy volt a bencés gimnázium közösségformáló ereje, ma is évenként összejárunk, tartjuk egymással a kapcsolatot.

– **A szemináriumot Győrben kezdte, majd két év után Budapesten, a Központi Papnevelő Intézetben fejezte be. Hogyan gondol vissza erre az időszakra?**

– A papszentelés felé vezető úton meghatározó évek voltak ezek az életemben. Különösen fontos volt tanárain, Gál Ferenc és Tarjányi Béla példája. Gál professzor úr szerény ember volt, de nagy tudású, és a tudását sikeresen át is tudta adni nekünk. Tarjányi professzor úr a Szentírás szeretetét ültette el a szívemben személyes és megragadó példáján keresztül. Ezért is döntöttem úgy, hogy nála írom a szakdolgozatomat biblikus témában. Figyelme és szeretete, míg élt, szinte végig elkísért. Római tartózkodásom idején, és itt, Egerben is felkeresett. Évekkel ezelőtt egy téli napon a palota udvarán igyekeztem segíteni munkatársaimnak a hirtelen leesett nagy hó ellapátolásában, amikor meglepetésemre egyszer csak becsengetett a kapunkon. Ahogy belépett, kiderült, hogy itt a szomszédban tartott előadást. Próbáltam lebeszélni, de nem engedett: ő is csatlakozott hozzánk, és velünk lapátolta a havat.

Derűs egyéniségével, figyelmével mindig jólesően tudott jelen lenni az életben.

– **1979. június 12-én szentelték pappá Győrben, püspöki szertartó lett. Milyen kapcsolat fűzte az egykori plébánosa révén megismert Apor Vilmos vértanú püspökhöz, akinek később posztulátora is lett?**

– Apor Vilmosra gondolva nem is a vértanúsága jut legelőször eszembe. Számomra ő a mélyen megélt hit embere, igazi lelkipásztor. Figyelme a legelesettebbekre, a legszegényebbekre is kiterjedt, gyakran vitt nekik ételmet. A zsidókat mentő tevékenysége több mint példaértékű.

– **Ha jól tudom, nemcsak neki, hanem az ugyan-csak boldoggá avatott Batthyány-Strattmann Lászlónak is posztulátora lett.**

– Igen, így van. Fontos azonban megjegyeznem, hogy nem én kerestem ezeket a megtisztelő feladatokat, hanem rám bízta. De gyorsan megismertem és megszerettem mindkettőjük ügyét. Amikor Rómából egy alkalommal hazatérve Apor püspök iratait kutattam, a püspökségen bevezettek abba a kis szobába, ahol volt egy nagy páncélszekrény meg egy stencilezőgép, amin korábban, fiatal papként sokszor dolgoztam. Évekkel később ebben a szobában feltárult előttem a páncélszekrény titka. Ott őrizték a már korábban elindított, de a kommunizmus idején félbeszakadt boldoggáavatási ügy iratait. És mindvégig semmit sem tudtam erről.

Batthyány-Strattmann Lászlóban mindig magával ragadott, hogy feleségének kitartó szeretete révén tért meg. Elfogadta és megbecsülte Coreth Mária szeretetét, segítségét. Engedte magát általa a Szentlélek munkatársaként Istenhez és az emberekhez vezetni. Azt gondolom, hogy feleségének a közelmúltban a Kismartoni és a Szombathelyi Egyházmegyében

elindított boldoggáavatási eljárása megérdemelten történik.

Mind Apor Vilmos, mind Batthyány-Strattmann László a legkedvesebb szentjeim lettek. Képüket ott őrzöm a szobámban. És habár nem én kerestem a hozzájuk kapcsolódó posztulátori feladatot, így utólag visszanézve mintha ők találtak volna meg engem, és közbenjárásukkal azóta is kísérek. Ezért is hálás vagyok a Szentléleknek.

– **Élete folyamán tanult Rómában is, majd a Pápai Magyar Intézet vezetője lett, később pedig a Papi Kongregáció titkáráként dolgozott a Vatikánban. Mit jelent Önnek Róma?**

– Elsősorban Szent Pétert és utódait, a római pápákat. Közülük is kiemelkedik és meghatározó számomra Szent II. János Pál. Ő szentelt püspökké 1993-ban, vízkereszt ünnepén a Szent Péter-bazilikában. Számos személyes emlékem fűződik hozzá. Az egyik legkedvesebb az, amikor apostoli látogatásra Magyarországra érkezett. Emlékszem, amikor Pécsen a pogányi repülőtéren tartott szentmise után meglátogatta a székesegyházat. Amikor belépett az üres templomba, igyekeztem oldalt, az egyik oszlop mellett megállni, és figyelemmel követtem őt. Fiatal papként segítőtje voltam P. Roberto Tuccinak, aki a Szentszék részéről a látogatást szervezte. Egyszer csak a Szentatya felém fordult a székesegyházban, és széles mosollyal rám mutatott: „Már láttam valami hasonlót!” Odamentem hozzá, bemutatkoztam. Azt mondta, hogy ismer engem. Korábban már valóban találkoztunk, de nem gondoltam, hogy emlékszik rám. Később is többször éreztem a jóleső figyelmét; életszentsége, életpéldája örökké a szívemben él.

– **1992-től 1997-ig a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkára volt. A rendszerváltás egyházi szempontból talán legizgalmasabb időszaka volt ez, ekkor alakultak ki az új vagy megújult intézményi, egyházi struktúrák. Hogyan emlékezik vissza erre?**

– Ez valóban kihívásokkal teli időszak volt. Az elején meg is ijedtem a feladat súlyától, de már első pillanattól megtapasztalhattam azt az egységet, ami a püspökök között volt. Volt mire építenem, Várszegi Asztrik főapát urat követtem a titkárok sorában. Számptalan intézményes egyházi struktúra ekkor alakult ki, ekkor költözött végleges helyére, mai székházába az MKPK. A magyar állam és az Apostoli Szentszék kapcsolatában az egyik legizgalmasabb fejezet az úgynevezett vatikáni szerződés megkötésének előkészítése és aláírása volt. E folyamat során megtanultam, hogy a jó tárgyalás alapja a kitartás a stratégia mellett, a nyitottság és persze a megfelelő diplomácia, illetve a célhoz vezető taktika kialakítása.

A kölcsönös tisztelet útján járva a diplomácia előremutatóbb, mint a harcias magatartás.

– **A püspöki testületben az Oktatási Bizottság**

elnöke. Az Egri Főegyházmegye főpásztoraként pedig az állam után az egyik legnagyobb iskola-fenntartó. Az óvodától az egyetemig, mondhatni, minden regiszteren „játsszanak”. Miért pont az oktatás foglal el központi helyet a szolgálatában?

– Be kell vallanom, hogy egri főpásztori szolgálatom elején azt tapasztaltam, hogy református testvéreink előrébb jártak ebben a szolgálatban, nekünk volt némi lemaradásunk. De fontos leszögezнем, habár ez a terület valóban nagyon közel áll a szívemhez, a posztulátori feladatokhoz hasonlóan ezt sem én kerestem elsősorban. Miután a 2010-ben megalakult új Országgyűlés az első döntései között lehetővé tette az önkormányzati fenntartású oktatási intézmények egyházi fenntartásba adását azzal, hogy a működtetés pénzügyi terheit az átadással már nem az önkormányzatok viselik, egymás után kerestek meg bennünket, hogy legyünk a segítségükre. Úgy tapasztaltam, hálásak, hogy figyelünk rájuk, nyitottak vagyunk, és bíztak bennünk, hogy jó koncepció mentén tervezzük a jövőt. A folyamat elején a kérdést a papi szenátus elé tártam, amely egyhangúlag támogatta az intézmények átvételét, így elindultunk ezen az úton. A tapasztalataink jók, és különösen ma, amikor immár évről évre kerek évfordulókra hívnak ünnepelni, visszaigazolódni látom azt, ami a meggyőződésemmé vált, hogy az oktatáson keresztül elérni az embereket, és Istenhez vezetni őket igazi missziós feladat.

Püspöki szolgálatomban meghatározónak tartom, hogy ez a küldetés három pillérré épül: a pap, a pedagógus és a hitoktató hármására, akik a szülőkkel együttműködve lehetnek csak eredményesek. A pedagógusok tudásukkal, nevelésükkel, jó példájukkal Isten ügyét szolgálják.

– 2012-ben Jeruzsálemben, az Utolsó vacsora termében írta alá a missziós szeminárium alapítólevelét. Miért tartotta fontosnak, hogy elsőként hozza Magyarországra a Neokatekumenális út egyik gyümölcsét?

– Ez az út sem úgy indult, hogy tudtam vagy akartam azt, amire ma már örömmel tekintek vissza. Sőt.

Amikor Anna Maria Federici, a Neokatekumenális út itiner katekétája megkeresett a szeminárium alapítására vonatkozó javaslattal, először elzárkóztam tőle. Hiszem azonban, hogy a Szentlélek vezetett bennünket. Egyre jobban megismerve ugyanis ennek a lelkeségnek a szépségét, láttam, hogy a keresztség szentségének elmélyítése és a felnőttek katekézise mennyire fontos híveink életében. Láttam, hogy a mélyen elkötelezett nagycsaládokban a fiatalok is könnyebben meghallják a hívó szót. Az egyházmegyében ekkoriban vezettük be a papi hivatásokért szóló imádságot minden szentmise után, így erre a megkeresésre egyre inkább kezdtünk úgy tekinteni mint értékes ajándéokra. Így indultunk el a szeminárium-alapítás felé vezető úton. Persze előtte meghallgattam a tanácsosok testületének véleményét, sőt fiatal papjaimmal együtt elzarándokoltunk Rómába, és meglátogattuk az első Redemptoris Mater-szemináriumot, amelyet még II. János Pál alapított. Arra gondoltam, nekik kell majd együtt dolgozniuk a missziós testvérekkel, így fontosnak tartottam az ő véleményüket is. Ezután még egy évig hagytam érlelődni a döntést. És mivel az egyházmegyében mindenki biztosított a támogatásáról, így végül megalapítottam a missziós szemináriumot.

Örömmel gondolok vissza ennek az útnak az állomásaira és arra, hogy mára tizenkét nagyszerű pap és egy diakónus került ki a szeminárium falai közül.

– Hogyan tekint vissza az eltelt hét évtizedre, és hogyan ünnepli a születésnapját?

– Hálátelt szívvel. Születésnapomon, munkatársaim szervezésének köszönhetően, ünnepi hálaadó szentmise lesz a bazilikában papjaim, híveim és püspöktestvéreim részvételével. A kerek évforduló alkalom a visszatekintésre és értékelésre is. Ezt szívesen teszem jeles elődeim társaságában, akiknek a szolgálatát folytathattam. Itt nemcsak a közvetlen elődökre gondolok, hanem a régiekre is. Amikor a püspöki palota lépcsőházában járok, és föltekintek Pyrker János pátriárka érseknek, a székesegyház és a palota építetőjének hatalmas portréjára, és „megbeszéltem” vele, mi a véleménye a dolgokról, megkérdezem tőle, hogy elégedett-e azzal, ahogy a lelkipásztori és felújítási munkáink haladnak. Ha kitekintek az ablakon, akkor pedig Eszterházy Károly püspök szobrát látom a róla elnevezett téren. Alakja felém fordul, de jobb karjával a líceum épületére mutat, tekintetével pedig az általa alkotott épületet fürkészi, ahol beteljesült az álma: ma már katolikus egyetem működik benne. Ez is a már korábban említett kegyelmi eseménysor eredménye. Hiszen nem mi vagy jómagam kerestük a mai állapotot, hanem egy egymásra épülő eseményekből álló folyamat eredményeként valósult meg, nemcsak az egyetemi szenátus vagy a diákok támogató döntése nyomán, hanem az illetékes egyházi és kormányzati testületek és minden érintett támogatásával jutottunk el arra az eredményre, amiért ma közösen hálásak lehetünk.

utak, amelyeken egymást segítve, közösségekben úgy tudunk előrelépni, hogy abban a Jóistennek is kedve telik.

– A hálaadás mellett az előretekintés alkalma is minden születésnap. Hogyan tekint a jövőbe?

– Isten iránti bizalommal, akaratát keresve és abban reménykedve, hogy ha egészségben megtart ezen az úton, és megadja a segítségét, egyszer úgy adhasam tovább főpásztori szolgálatomat, hogy az gazdag örökség, biztos alap legyen az utódoknak. Szeretném továbbra is megtapasztalni, hogy az engedelmesség a legegyszerűbb dolog, amit Istennek ajándékozhatunk, s hogy így élve a kegyelmével szolgálatunk révén sok jót tehetünk.

Fotó: Merényi Zita
Kuzmányi István/Magyar Kurír

Életem legfőbb pontjain azt tapasztalhattam meg: ha a gondviselő Isten munkatársainak szegődünk, és ha engedjük a Léleknek, hogy szabadon fújjon, akkor még ha nem keressük is, mindig elének tárulnak olyan

.A Hágai Magyar Iskola tanulói 2023. December 9-én tartották meg karácsonyi ünnepségüket a Szent Család templomban. Csanády Ágnes iskolavezető megnyitója után különböző műsorok következtek. A betlehemes játékot Van Bolhuis-Szabó Emőke tiszteletes asszony vezetésével adták elő a gyerekek. Előadásuk gördülékeny, jól érthető volt, amelyért felkészítőjüket, valamint a szülőket hálás köszönet, a gyerekeket pedig óriási dicséret illeti! Az óvodások és a nagyobb gyermekek is előadták műsorukat, mellyel még csodálatosabbá, bensőségesebbé tették a karácsonyi hangulatot. Öszinte elismerés a gyermekeknek, az óvónőknek, tanároknak és szülőknek. A műsorban továbbá közreműködött Barkaszi Tóby és Kovács Kata hegedűn, Machteld Doekes chellón, valamint a Hágai Magyar Énekkar Kovács Kata vezetésével. Ezúton is köszönjük a megjelenést és a szereplést minden kedves résztvevőnek! Istentől megáldott karácsonyt és békés, boldog új esztendőt kívánunk minden kedves olvasónak!

Hollandiai magyar római katolikus miserend 2024

Jan. 7. Vasárnap	13.00 óra - Havas István atya Szentmise – Vízkereszt, ünnepi nagymise	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Febr. 3. Szombat	16.00 óra - Szőcs Csaba atya Szentmise	Eindhoven Sint Joriskerk
Febr. 4. Vasárnap	13.00 óra - Szőcs Csaba atya Szentmise	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Febr. 29. Csütörtök	19.00 óra - Havas István atya Lelkigyakorlat	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Márc. 1. Péntek	19.00 óra - Havas István atya Lelkigyakorlat	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Márc. 2. Márc. 3.	17.00 óra - Molnár-Gál Béla állandó diakónus Igeliturgia 13.00 óra - Molnár-Gál Béla állandó diakónus Igeliturgia	Amszterdam Obrechtkerk Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Ápr. 1. Hétfő	13.00 óra - Havas István atya Húsvét hétfő – ünnepi nagymise	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Máj. 4. Szombat	16.00 óra - Szőcs Csaba atya Szentmise	Eindhoven Sint Joriskerk
Máj. 5. Vasárnap	13.00 óra – Szőcs Csaba atya Szentmise	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Máj. 20. Hétfő	13.00 óra - Havas István atya Pünkösdi hétfő – ünnepi nagymise	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Júni. 1. Szombat	17.00 óra – Sztankó Attila atya Szentmise	Amszterdam Obrechtkerk
Júni. 2. Vasárnap	13.00 óra – Sztankó Attila atya Szentmise	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Júli. 6. Szombat	16.00 óra – Kirner Antal Zoltán atya Szentmise	Eindhoven Sint Joriskerk
Júli. 7. Vasárnap	13.00 óra – Kirner Antal Zoltán atya Szentmise	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Aug. 25. Vasárnap	Havas István atya/Sólyom Uzonka tiszteletes asszony Szent István napi ökumenikus szentmise és Istentisztelet	Hága Heilige Familiekerk
Okt. 5. Szombat	17.00 óra - Szőcs Csaba atya Szentmise	Amszterdam Obrechtkerk
Okt. 6. Vasárnap	13.00 óra – Szőcs Csaba atya Szentmise	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Nov. 2. Szombat	16.00 óra – Bakos Gergely atya Szentmise	Eindhoven Sint Joriskerk
Nov. 3. Vasárnap	13.00 óra – Bakos Gergely atya Szentmise	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk
Nov. 30. Szombat	17.00 óra - Még nem ismeretes Obrechtkerk	Amszterdam
Dec. 1. Vasárnap	13.00 óra – Még nem ismeretes Onbevlekt Hart van Mariakerk	Hága
Dec. 26. Csütörtök	13.00 óra – Havas István atya Karácsony 2. napja, ünnepi nagymise	Hága Onbevlekt Hart van Mariakerk

A hágai szentmisék a Szent István napi kivételével az Onbevlekt Hart van Mariakerk-ben lesznek megtartva.

Hága

Onbevlekt Hart van Mariakerk
Bloklandenplein 15.
2594 CK Den Haag

Heilige Familiekerk
Kamperfoelieplein 29.
2563 HX Den Haag

Amszterdam

Obrechtkerk
Obrechtstraat 30.
1071 KM Amsterdam

Eindhoven

Sint Joriskerk
Sint Jorislaan 51.
5614 AA Eindhoven

Belgium

Magyar Ház
1050, Rue de l'Arbre
Bénit 123, 1050 Ixelles,
Belgium

Németország

52134 Herzogenrath-Berensberg, Berensberger
Str. 34. St. Matthias
Kirche
www.ungarnzentrum.de/szentmise/oesszes-szentmise